

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

19. června 2014(*)

„Řízení o předběžné otázce – Článek 45 SFEU – Směrnice 2004/38/ES – Článek 7 – Pojem ‚pracovník‘ – Občanka Evropské unie, která přestala pracovat z důvodu fyzických omezení spjatých s pokročilým stadiem těhotenství a s narozením dítěte“

Ve věci C-507/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supreme Court of the United Kingdom (Spojené království) ze dne 31. října 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 8. listopadu 2012, v řízení

Jessy Saint Prix

proti

Secretary of State for Work and Pensions,

za přítomnosti:

AIRE Centre,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano (zpravodaj), předseda senátu, A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger a S. Rodin, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: M.-A. Gaudissart, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. listopadu 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za J. Saint Prix R. Drabblem, QC, pověřeným M. Spencerem, solicitor,
- za AIRE Centre J. Stratford, QC, a M. Moriartym, barrister, pověřenými D. Dasem, solicitor,
- za vládu Spojeného království V. Kaye a A. Robinsonem, jako zmocněnci, ve spolupráci s B. Kennelym a J. Coppellem, barristers,
- za polskou vládu B. Majczynou a M. Szpunarem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi C. Tufvesson, J. Enegrenem a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,
- za Kontrolní úřad ESVO X. Lewisem, M. Moustakali a C. Howdle, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 12. prosince 2013,
vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu pojmu „pracovník“ ve smyslu článku 45 SFEU a článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Jessy Saint Prix a Secretary of State for Work and Pensions (dále jen „Secretary of State“), jehož předmětem je odmítnutí posledně uvedeného přiznat Jessy Saint Prix podporu příjmu.

Právní rámec

Unijní právo

3 Druhý až čtvrtý a třicátý první bod odůvodnění směrnice 2004/38 uvádějí:

„(2) Volný pohyb osob představuje jednu ze základních svobod vnitřního trhu, který zahrnuje prostor bez vnitřních hranic, ve kterém je v souladu se Smlouvou [o ES] zajištěna tato svoboda.

(3) Občanství Unie by mělo představovat základní postavení státních příslušníků členských států při výkonu jejich práva volného pohybu a pobytu. Je proto nezbytné kodifikovat a revidovat stávající nástroje Společenství, které se zaměřují samostatně na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a na studenty a další osoby bez zaměstnání, aby se právo volného pohybu a pobytu všech občanů Unie zjednodušilo a posílilo.

(4) Aby byl překonán tento odvětvový a rozdrobený přístup k právu volného pohybu a pobytu a usnadněn výkon tohoto práva, je třeba jediného právního předpisu, který by změnil nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství [(Úř. věst. L 257, s. 2), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 2434/92 ze dne 27. července 1992 (Úř. věst. L 245, s. 1)] a zrušil tyto akty: směrnice Rady 68/360/EHS ze dne 15. října 1968 o odstranění omezení pohybu a pobytu pracovníků členských států a jejich rodinných příslušníků uvnitř Společenství [Úř. věst. L 257, s. 13], směrnice Rady 73/148/EHS ze dne 21. května 1973 o odstranění omezení pohybu a pobytu státních příslušníků členských států uvnitř Společenství v oblasti usazování a pohybu služeb [Úř. věst. L 172, s. 14], směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu [Úř. věst. L 180, s. 26], směrnice Rady 90/365/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných po skončení jejich pracovní činnosti [Úř. věst. L 180, s. 28] a směrnice Rady 93/96/EHS ze dne 29. října 1993 o právu pobytu pro studenty [Úř. věst. L 317, s. 59)].

[...]

(31) Tato směrnice ctí základní lidská práva a svobodám [svobody] a dodržuje zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie. V souladu se zákazem diskriminace zakotveným v Listině by členské státy měly tuto směrnici provádět bez diskriminace osob požívajících práv podle této směrnice z důvodu pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických znaků, jazyka, náboženství nebo přesvědčení, politického nebo jakéhokoli jiného přesvědčení, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, původu, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace“.

4 Článek 1 písm. a) směrnice 2004/29 zní:

„Tato směrnice stanoví:

a) podmínky výkonu práva volného pohybu a pobytu na území členských států občany Unie a jejich rodinnými příslušníky“.

5 Článek 7 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce“, v odstavcích 1 a 3 stanoví:

„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo [...]

[...]

3. Pro účely odst. 1 písm. a) si občan Unie, který již není zaměstnanou osobou ani samostatně výdělečně činnou osobou, ponechává postavení zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné v těchto případech:

a) není dočasně schopen pracovat v důsledku nemoci nebo úrazu;

b) je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný poté, co byl zaměstnán více než jeden rok a je řádně zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání;

c) je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný po skončení pracovní smlouvy na dobu určitou kratší jednoho roku nebo poté, co se během prvních dvanácti měsíců stal nedobrovolně nezaměstnaným, a zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. V tom případě si postavení pracovníka ponechává na dobu alespoň šesti měsíců;

d) zahájí odbornou přípravu. Pokud není nedobrovolně nezaměstnaný, může si postavení pracovníka ponechat, pouze vztahuje-li se odborná příprava k jeho předchozímu zaměstnání.“

6 Článek 16 odst. 1 a 3 téže směrnice stanoví:

„1. Právo trvalého pobytu v hostitelském členském státě mají občané Unie, kteří tam nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let. [...]

[...]

3. Nepřetržitost pobytu není dotčena dočasnou nepřítomností po dobu nepřesahující celkem šest měsíců v roce, nepřítomností delšího trvání z důvodu plnění povinné vojenské služby ani souvislou nepřítomností po dobu nejvýše dvanácti měsíců z důležitých důvodů, například z důvodu těhotenství nebo narození dítěte, vážné nemoci, studia či odborné přípravy nebo vyslání do jiného členského státu nebo třetí země zaměstnavatelem.“

Právo Spojeného království

7 Zákon z roku 1992 o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) a (obecné) nařízení z roku 1987 o podpoře příjmu [Income Support (General) Regulations 1987] představují relevantní právní úpravu podpory příjmů.

8 Podpora příjmu je dávka poskytovaná na základě majetkových poměrů různým kategoriím osob, mezi které podle článku 4ZA uvedeného nařízení ve spojení s bodem 14 písm. b) přílohy 1B tohoto nařízení patří ženy, které jsou nebo „[byly těhotné], avšak pouze během období od 11 týdnů před očekávaným dnem porodu do patnácti týdnů ode dne, kdy [jejich] těhotenství skončilo“.

9 Podmínkou přiznání uvedené dávky je podle čl. 124 odst. 1 písm. b) zákona z roku 1992 o příspěvcích a dávkách sociálního zabezpečení zejména to, aby příjmy příjemce nepřekročily „příslušnou stanovenou částku“. Rovná-li se tato částka nule, dávka se neposkytne.

10 Podle bodu 17 přílohy 7 (obecného) nařízení z roku 1987 o podpoře příjmu je příslušná částka stanovená pro „zahraniční osobu“ nula.

11 Článek 21AA odst. 1 tohoto nařízení definuje pojem „zahraniční osoba“ jako „žadatele, který nemá obvyklý pobyt ve Spojeném království [...]“.

12 Podle čl. 21 AA odst. 2 uvedeného nařízení platí, že aby osoba žádající o podporu příjmu mohla být považována za osobu, která má obvyklý pobyt ve Spojeném království, musí být držitelem „práva pobytu“ v tomto členském státě.

13 Podle článku 21AA odst. 4 tohoto nařízení:

„Žadatel není zahraniční osobou, je-li:

- a) zaměstnanou osobou pro účely směrnice [2004/38];
- b) osobou samostatně výdělečně činnou pro účely této směrnice;
- c) osobou, která si ponechává postavení uvedené v písm. a) nebo b) na základě čl. 7 odst. 3 této směrnice;
- d) osobou, která je rodinným příslušníkem osoby uvedené v písm. a), b) nebo c) ve smyslu článku 2 této směrnice;
- e) osobou, která má právo trvalého pobytu ve Spojeném království na základě článku 17 této směrnice“.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 Jessy Saint Prix je francouzskou státní příslušnicí, která přicestovala do Spojeného království dne 10. července 2006 a pracovala zde většinou jako asistentka pedagoga od 1. září 2006 do 1. srpna 2007. Poté se na University of London zapsala do kurzu umožňujícího získat osvědčení o způsobilosti vyučovat, přičemž plánovaná doba studia měla trvat od 17. září 2007 do 27. června 2008.

15 Během této doby otěhotněla, přičemž očekávaný den porodu byl stanoven na 2. června 2008.

16 Dne 22. ledna 2008 se J. Saint Prix v naději, že najde zaměstnání na střední škole, zapsala u pracovní agentury a dne 1. února 2008 se odhlásila z kurzu, který navštěvovala na University of London. Vzhledem k tomu, že na střední škole nebylo žádné místo k dispozici, pracovala prostřednictvím pracovní agentury v mateřských školách. Ke dni 12. března 2008, kdy byla na konci šestého měsíce těhotenství, však J. Saint Prix toto zaměstnání ukončila, protože se pro ni práce spočívající v péči o děti v mateřské škole stala příliš namáhavou. Několik dnů neúspěšně hledala práci, která by více odpovídala jejímu stádiu těhotenství.

17 Dne 18. března 2008, tedy jedenáct týdnů před očekávaným dnem porodu, podala J. Saint Prix žádost o podporu příjmu. Protože tato žádost byla rozhodnutím Secretary of State ze dne 4. května 2008 zamítnuta, podala J. Saint Prix žalobu k First-tier Tribunal.

18 Dne 21. srpna 2008, tedy tři měsíce po předčasném porodu svého dítěte, se J. Saint Prix vrátila do práce.

19 Rozhodnutím ze dne 4. září 2008 First-tier Tribunal vyhověl žalobě J. Saint Prix. Dne 7. května 2010 však Upper Tribunal vyhověl odvolání, které proti tomuto rozhodnutí podalo Secretary of State. Poté, co Court of Appeal potvrdil rozhodnutí Upper Tribunal, podala J. Saint Prix opravný prostředek k předkládajícímu soudu.

20 Předkládající soud se zabývá otázkou, zda těhotná žena, která z důvodu těhotenství dočasně přestala pracovat, musí být pro účely volného pohybu pracovníků zakotveného v článku 45 SFEU a pro účely práva pobytu přiznaného článkem 7 směrnice 2004/38 považována za „pracovníka“.

21 V této souvislosti předkládající soud konstatuje, že ani článek 45 SFEU, ani článek 7 uvedené směrnice pojem „pracovník“ nedefinují.

22 Předkládající soud má tedy v podstatě za to, že unijní zákonodárce sice chtěl přijetím uvedené směrnice kodifikovat existující právní úpravu a judikaturu, přesto nechtěl vyloučit další vývoj pojmu „pracovník“ s přihlédnutím k situacím, jež při tomto přijetí nebyly výslovně zohledněny. Soudní dvůr by proto s ohledem na zvláštní okolnosti, jako jsou okolnosti charakterizující těhotenství a dobu bezprostředně po porodu, mohl rozhodnout o rozšíření tohoto pojmu na těhotné ženy, které na přiměřenou dobu ukončí zaměstnání.

23 Za těchto podmínek se Supreme Court of the United Kingdom rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být právo pobytu přiznané ‚zaměstnané osobě‘ článkem 7 směrnice [2004/38] vykládáno tak, že se vztahuje pouze na osoby, i) u kterých trvá pracovní poměr, ii) které se přinejmenším za určitých okolností ucházejí o zaměstnání, nebo iii) na které se vztahují rozšíření uvedená v čl. 7 odst. 3 [této směrnice], anebo musí být článek [7 uvedené směrnice] vykládán tak, že nebrání tomu, aby bylo postavení ‚zaměstnaných osob‘ přiznáno pro tento účel i dalším osobám?

2) a) Platí-li posledně uvedený výklad, vztahuje se na ženu, která z opodstatněných důvodů spojených s tělesnými omezeními vyplývajícími z pokročilého stadia těhotenství a situace po narození dítěte přestala pracovat nebo se ucházet o zaměstnání?

b) Pokud ano, má taková žena nárok na to, aby se na ni vztahovala definice vnitrostátního práva ohledně doby, kdy je opodstatněné, aby tak učinila?“

K předběžným otázkám

24 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda musí být unijní právo, a zejména článek 45 SFEU a článek 7 směrnice 2004/38 vykládány v tom smyslu, že žena, která z důvodů spojených s tělesnými omezeními vyplývajícími z pokročilého stadia těhotenství a situace po narození dítěte přestala pracovat nebo se ucházet o zaměstnání, si zachovává postavení „pracovníka“ ve smyslu uvedených článků.

25 Za účelem odpovědi na tyto otázky je nejprve třeba připomenout, že ze třetího a čtvrtého bodu odůvodnění uvedené směrnice vyplývá, že jejím účelem je překonat odvětvový a rozdrobený přístup k základnímu a individuálnímu právu občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, aby byl výkon tohoto práva usnadněn, a to vypracováním jediného legislativního aktu, který bude kodifikovat a revidovat nástroje unijního práva předcházející této směrnici (v tomto smyslu viz rozsudek Ziolkowski a Szeja, C-424/10 a C-425/10, EU:C:2011:866, bod 37).

26 V této souvislosti z čl. 1 písm. a) směrnice 2004/38 vyplývá, že tato směrnice má za cíl upřesnit podmínky výkonu uvedeného práva, mezi které patří, pokud jde o pobyt po dobu delší než tři měsíce, zejména podmínka uvedená v čl. 7 odst. 1 písm. a) této směrnice, podle níž občané Unie musí mít v hostitelském členském státě postavení zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné (v tomto smyslu viz rozsudek Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, bod 53 a citovaná judikatura).

27 Článek 7 odst. 3 uvedené směrnice upřesňuje, že pro účely čl. 7 odst. 1 písm. a) uvedené směrnice si občan Unie, který již není zaměstnanou osobou ani samostatně výdělečnou osobou, přesto ve zvláštních případech ponechává postavení pracovníka, a to tehdy, není-li dočasně schopen pracovat v důsledku nemoci nebo úrazu, je-li za určitých okolností nedobrovolně nezaměstnaný nebo pokud za stanovených podmínek zahájí odbornou přípravu.

28 Je však třeba konstatovat, že čl. 7 odst. 3 směrnice 2004/38 se nevztahuje výslovně na situaci ženy, která se nachází ve zvláštní situaci z důvodu tělesných omezení vyplývajících z pokročilého stadia těhotenství a situace po narození dítěte.

29 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být těhotenství jasně odlišováno od nemoci v tom smyslu, že těhotenství nelze nijak

stavět na roveň patologickému stavu (v tomto smyslu viz zejména rozsudek Webb, C-32/93, EU:C:1994:300, bod 25 a citovaná judikatura).

30 Z toho vyplývá, že žena nacházející se v situaci J. Saint Prix, která dočasně přestala pracovat z důvodu pokročilého stadia těhotenství a situace po narození dítěte, nemůže být kvalifikována jako osoba, která není dočasně schopna pracovat v důsledku nemoci, ve smyslu čl. 7 odst. 3 písm. a) směrnice 2004/38.

31 Z článku 7 uvedené směrnice jako celku ani z jiných ustanovení této směrnice nicméně nevyplývá, že za takovýchto okolností je občan Unie, který nespĺňuje podmínky stanovené v uvedeném článku, na základě této skutečnosti systematicky zbaven postavení „pracovníka“ ve smyslu článku 45 SFEU.

32 Touto směrnicí zamýšlená kodifikace nástrojů unijního práva platného před jejím přijetím, jejímž výslovným cílem je usnadnit výkon práva občanů Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, totiž nemůže sama o sobě omezit rozsah pojmu „pracovník“ ve smyslu Smlouvy o FEU.

33 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí být pojem „pracovník“ ve smyslu článku 45 SFEU, v rozsahu, ve kterém definuje rozsah působnosti základní svobody zakotvené ve Smlouvě o FEU, vykládán široce (v tomto smyslu viz rozsudek N., C-46/12, EU:C:2013:97, bod 39 a citovaná judikatura).

34 V souladu s tím Soudní dvůr rozhodl, že každý státní příslušník členského státu, nezávisle na místě bydliště a státní příslušnosti, který využil práva volného pohybu pracovníků a vykonával výdělečnou činnost v jiném členském státě než státě svého bydliště, spadá do působnosti článku 45 SFEU (viz zejména rozsudky Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, bod 31, a Hartmann, C-212/05, EU:C:2007:437, bod 17).

35 Soudní dvůr rovněž upřesnil, že v rámci článku 45 SFEU musí být za pracovníka považována osoba, která po určitou dobu vykonává pro jinou osobu a pod jejím vedením práci, za niž dostává odměnu. Po skončení pracovního poměru dotčená osoba v zásadě ztrácí postavení pracovníka, avšak s tím, že toto postavení může po skončení pracovního poměru vyvolávat určité účinky a že osoba, která skutečně hledá práci, musí být rovněž považována za pracovníka (rozsudek Caves Krier Frères, C-379/11, EU:C:2012:798, bod 26 a citovaná judikatura).

36 Vzhledem k tomu je třeba pro účely projednávané věci zdůraznit, že volný pohyb pracovníků zakládá právo státních příslušníků členských států volně se pohybovat po území jiných členských států a pobývat v nich za účelem hledání zaměstnání (viz zejména rozsudek Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, bod 13).

37 Z toho vyplývá, že postavení pracovníka ve smyslu článku 45 SFEU, jakož i práva, která z takového postavení vyplývají, nutně nezávisí na existenci či skutečném pokračování pracovního poměru (v tomto smyslu viz rozsudek Lair, 39/86, EU:C:1988:322, body 31 a 36).

38 Za těchto podmínek není možné, na rozdíl od toho, co tvrdí vláda Spojeného království, argumentovat v tom smyslu, že čl. 7 odst. 3 směrnice 2004/38 obsahuje taxativní výčet okolností, za nichž migrující pracovník, který se již nenachází v zaměstnaneckém poměru, může i nadále požívat výhod uvedeného postavení.

39 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, aniž by to účastníci původního řízení zpochybnili, že J. Saint Prix vykonávala – předtím, než méně než tři měsíce před narozením svého dítěte přestala pracovat z důvodu fyzických omezení v pokročilém stádiu těhotenství a po porodu – na území Spojeného království závislou činnost. Začala opět pracovat tři měsíce po narození svého dítěte, aniž během doby přerušení výdělečné činnosti opustila území tohoto členského státu.

40 Skutečnost, že uvedená omezení přinutí ženu přestat vykonávat závislou činnost během doby nezbytné pro její zotavení, přitom v zásadě není způsobilá zbavit tuto osobu postavení „pracovníka“ ve smyslu článku 45 SFEU.

41 Okolnost, že takováto osoba nebyla po několik měsíců na pracovním trhu hostitelského členského státu skutečně přítomna, totiž neznamená, že tato osoba přestala po tuto dobu k uvedenému trhu patřit, pokud začne v přiměřené lhůtě po porodu opět pracovat nebo si najde jiné zaměstnání (obdobně viz rozsudek Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, EU:C:2004:262, bod 50).

42 Za účelem určení, zda doba, která uplynula mezi porodem a opětovným nástupem do práce, může být považována za přiměřenou, musí příslušný vnitrostátní soud zohlednit všechny konkrétní okolnosti věci v původním řízení a vnitrostátní pravidla upravující dobu trvání mateřské dovolené v souladu s článkem 8 směrnice Rady 92/85/EHS ze dne 19. října 1992 o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci těhotných zaměstnankyň a zaměstnankyň krátce po porodu nebo kojících zaměstnankyň (desátá směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (Úř. věst. L 348, s. 1).

43 Řešení přijaté v bodě 41 tohoto rozsudku je v souladu s cílem sledovaným článkem 45 SFEU, kterým je umožnit pracovníkovi svobodně se vydat na území jiných členských států a pobývat tam za účelem výkonu zaměstnání (viz rozsudek Uecker a Jacquet, C-64/96 a C-65/96, EU:C:1997:285, bod 21).

44 Jak tvrdí Evropská komise, občanka Unie by totiž byla odrazena od výkonu svého práva volného pohybu, pokud by jí v případě, že bude v hostitelském státě těhotná a ukončí z tohoto důvodu zaměstnání, byť i jen na krátké období, hrozilo, že v tomto státě ztratí postavení pracovníka.

45 Kromě toho je třeba připomenout, že unijní právo zaručuje ženám zvláštní ochranu z důvodu mateřství. V této souvislosti je třeba uvést, že čl. 16 odst. 3 směrnice 2004/38 stanoví pro účely výpočtu nepřetržité doby pobytu po dobu pěti let na území hostitelského členského státu, které občanům Unie umožňuje získat právo trvalého pobytu na tomto území, že nepřetržitost takového pobytu není dotčena mimo jiné souvislou nepřítomností po dobu nejvýše dvanácti měsíců z důležitých důvodů, například z důvodu těhotenství nebo narození dítěte.

46 Přitom pokud na základě uvedené ochrany nepřítomnost z důležitých důvodů, jako je těhotenství nebo narození dítěte, nemá dopad na nepřetržitost pětiletého pobytu v hostitelském členském státě, který je požadován pro přiznání uvedeného práva, nemohou tělesná omezení spjatá s pokročilým stádiem těhotenství a s narozením dítěte, která ženu nutí přestat dočasně pracovat, *a fortiori* vést k tomu, že posledně uvedená ztratí postavení pracovníka.

47 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na předběžné otázky položené předkládajícím soudem odpovědět, že článek 45 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že žena, která z důvodů spojených s tělesnými omezeními vyplývajícími z pokročilého stadia těhotenství a situace po narození dítěte přestala pracovat nebo se ucházet o zaměstnání, si zachovává postavení „pracovníka“ ve smyslu tohoto článku, pokud se v přiměřené době po narození dítěte vrátí do práce nebo si najde jiné zaměstnání.

K nákladům řízení

48 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 45 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že žena, která z důvodů spojených s tělesnými omezeními vyplývajícími z pokročilého stadia těhotenství a situace po narození dítěte přestala pracovat nebo se ucházet o zaměstnání, si zachovává postavení „pracovníka“ ve smyslu tohoto článku, pokud se v přiměřené době po narození dítěte vrátí do práce nebo si najde jiné zaměstnání.

Podpisy.